

Mais bijvoeren, in de winter doormelken; de bedrijfsvoering van emigrant Victor Kooter is nu niet bepaald doorsnee voor Nieuw-Zeeland. Door meerdere afkalfperiodes kan Kooter flexibel werken én ontvangt hij hogere prijzen voor de kalveren en het uitstootvee.

Zijn walkietalkie ligt binnen handbereik, de benen prijken languit op een stoel, de koffie wordt langzaam koud. Victor Kooter (42) neemt uitgebreid de tijd om zijn levensverhaal uit de doeken te doen. Meer dan de helft van zijn leven woont hij inmiddels in Nieuw-Zeeland. Amper twintig jaar oud stapte hij in november 1984 op het vliegtuig. Met vijfduizend dollar op zak arriveerde Kooter in Nieuw-Zeeland. Hij zocht een baan op een melkveebedrijf – ‘zo leer je het systeem van boeren het beste kennen’ – en werkte daarna op verschillende plekken als ‘sharemilker’. ‘De koeien zijn dan in eigendom en je krijgt een deel van het melkgeld. Hoe hoger de productie, hoe meer we betaald kregen. Op een gegeven

moment stonden we voor productie zelfs op de eerste plek in de omgeving. Dat was meteen een goede “advertentie” om een andere baan te vinden.’ Langzamerhand vergaarde Kooter steeds meer eigen vermogen, door hard te werken en weinig uit te geven. ‘Het was zelfs zo erg dat ik pas een jaar na aankomst, in

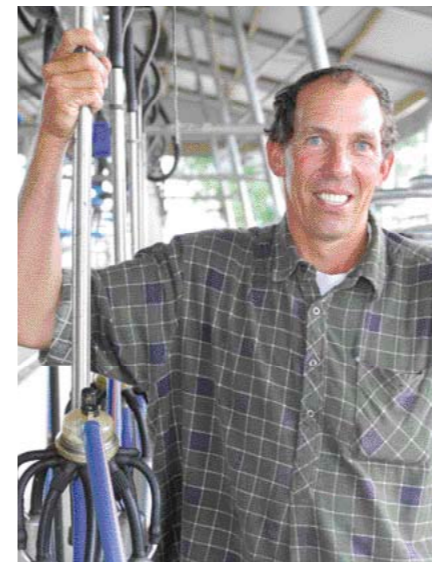

december 1985, voor het eerst naar Nederland heb gebeld. Dat kostte toen nog vijf dollar per minuut.’ Bellen is inmiddels een stuk goedkoper geworden. Dat is lang niet het enige wat

Oogcontact met gras

Nieuw-Zeelandse emigrant Victor Kooter er melkt zijn koeien ook in de winter

Kooter melkt 250 koeien in een twintigstands-swingover

Victor Kooter: ‘Mijn koeien hoeven niet per se elk jaar te kalven’

meer moeten stimuleren dat veehouders in juni en juli doormelken.’ Kooter laat de koeien nu in drie periodes afkalven. In de maanden maart/april en juli/augustus kalft het gros van de koeien, zo’n tien procent kalft in november. ‘Die laatste categorie staat droog in het voorjaar en kan dan mooi achter de melkkoeien aan weiden.’

De drie afkalfperiodes geven Kooter meer flexibiliteit. ‘Als we in de herfst bijvoorbeeld krap gras hebben, dan kan ik wat koeien droogzetten, zodat we meer voer hebben voor de melkkoeien.’ Het gespreid afkalven kent nog een voordeel. ‘Ik krijg hogere prijzen voor de kalveren en het uitstootvee. De kalveren die

wit per koe. ‘Dat komt neer op ongeveer 7000 kg melk met 3,95% vet en 3,45% eiwit’, verduidelijkt Kooter. Een belangrijk kengetal in Nieuw-Zeeland is de productie per hectare. Die ligt bij Kooter met 1800 kg vet en eiwit twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. ‘Doordat ik voer aankoop, kan ik efficiënter werken’, verklaart Kooter.

Als sharemilker werkte Kooter ook met jerseys – ‘die zijn goedkoper’ – maar momenteel is de veestapel volledig zwartbont. ‘Holsteins zijn voor de toekomst het beste ras. Die kunnen het best voer omzetten in melk. Als ik op jerseys zou overstappen, zou ik meer koeien moeten melken, meer personeel moeten aannemen en een grotere melkstal moeten bouwen.’

Kooter ziet graag kracht in de koeien. ‘Vaarzen hoeven van mij niet heel hard van start te gaan. Ik heb liever dat ze het lang volhouden.’ Dat lukt aardig, blijkt uit de leeftijdsopbouw van de veestapel die Kooter toont. ‘Van de huidige veestapel is tien procent van de koeien ouder dan tien jaar.’

In de veestapel lopen dochters van stieren als Captain, Donor, Garter, Dawson, Judge en Lightning. Kooter melkt ook al een dochter van Jorryn. ‘Ik ben niet iemand die veel geld uitgeeft aan stieren. De helft van de inseminaties voer ik uit met jonge stieren van KI Samen. In Nieuw-Zeeland vermarkt Samen trouwens ook de stieren van CRI en ABS.’

Eentonig werk

Beginnen met boeren wordt ook in Nieuw-Zeeland steeds moeilijker, constateert Kooter. ‘Het land is te duur geworden. In 1990 betaalden we ongeveer 4000 euro per hectare. Nu ligt die prijs meer dan vijf keer zo hoog. Dat is amper terug te verdienen met melken, of je moet direct veel koeien gaan melken. Maar op grote bedrijven is het werk eentonig. Veel mensen stoppen er na één of twee jaar mee. Vroeger moesten we ook hard werken, maar wel met het idee dat er met tien tot vijftien jaar licht aan het eind van de tunnel kwam. Nu is dat anders. Dat haalt bij jonge mensen de drive weg.’ Zelf vindt Kooter het niet nodig om verder uit te breiden. ‘Ik vind het prima zo. Waarom zou ik 500 koeien gaan melken als ik het met 250 red? Nu heb ik ook tijd om andere dingen te doen.’

Inge van Drie

veranderd is. Anno 2007 heeft Victor samen met zijn vrouw Angelique (43) in Te Aroha op het Noordereiland een eigen bedrijf met 250 melkkoeien en 75 hectare.

Maisopbrengst 30 ton droge stof

Het Nieuw-Zeelandse systeem van boeren kent voor Kooter nog weinig geheimen. Melk produceren op puur gras, de koeien in een korte periode laten afkalven; ook Kooter heeft als sharemilker op die manier gewerkt. Inmiddels wijkt hij af van het traditionele systeem. Nadat Kooter zeven jaar geleden een nieuwe melkstal had gebouwd, een twintigstands-swingover, besloot hij om zijn koeien ook ’s winters te melken. ‘Om het seizoensgebonden afkalfpatroon aan te houden zijn er nog steeds boeren die bij een aantal koeien de kalveren eraf spuiten. Dat geeft Nieuw-Zeeland geen goed imago. Mijn koeien hoeven nu niet per se elk jaar te kalven.’

Kooter ontvangt momenteel een melkprijs van 4,15 dollar per kg vet en eiwit, omgerekend ongeveer 17 eurocent per kilo melk. Voor de wintermelk krijgt hij een dollar extra. ‘We schrijven in wat we denken te kunnen leveren en de toeslag is afhankelijk van hoever je van de fabriek zit. Ik vind dat de melkfabrieken

in maart, april worden geboren zijn erg gewild bij de mesters.’

Het betekent wel dat Kooter het niet redt met alleen gras. Hij verbouwt zelf 19 hectare mais en koopt bierbostel en palmpitenschroot aan. Zijn voerkosten liggen op 0,85 dollar per kilo vet en eiwit. ‘Voer aankopen zit niet in het Nieuw-Zeelandse systeem. Ik denk dat het slimmer is om voer aan te kopen dan land. Dat is eerder rendabel. Het werkt ook gemakkelijker. Als het nu slecht weer is, geef ik wat extra mais.’

De koeien krijgen 1800 kg droge stof mais per jaar. ‘We hebben hier een subtropisch klimaat. Daardoor liggen de maisopbrengsten hoog. Jaarlijks levert mais 27 tot 30 ton droge stof per hectare.’

Ook de grasproductie ligt hoog. ‘Gras groeit hier het hele jaar door. Het brengt 18, 19 ton op per jaar.’ Het weiden van grote koppels vergt wel aandacht. Twee keer per dag krijgen de koeien een nieuw perceel. ‘Dat graslandmanagement moet je echt leren. In de beginjaren is het enorm belangrijk om veel door het grasland te lopen. Oogcontact met gras, daar draait het om.’

De gemiddelde productie op Hazelwood – afgeleid van Hazerswoude waar Kooter is opgegroeid – ligt op 510 kg vet en ei-